

Oglaš. pripočela itd. takaja i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Nova predbrojba, oglaš. itd. šalje se naputnicom ili položalom pošt. Medionica u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, naka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Cekovnog računa br. 47.849. Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Takari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo se šalje sa svih listova i predplaća

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p i s a n i n e t i s k a j u , n e f r a n k i r a n i n e p r i m a j u .
Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5-—, odnosno K 2-50 n: pol godine.

Ivan carevino više poštarina. Plaća i utužuje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali 50 h., koji u Puli toll i Ivan ista.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Takari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo se šalje sa svih listova i predplaća

Birači Hrvati i Slovenci!

U smislu našega proglaš. od dne 6. ovoga mjeseca pozvani ste da glasujete: **I. Dne 7. junija (lipnja) ovo godine u obćem izbornom razredu ili petoj kuriji (u kojoj birači svi oni, koji su navršili 24. godinu života, bez obzira na porez) za ove kandidata:**

1. U četvrtom izbornom kotaru sa glavnim biralištem Kopar:

Prof. Matko Mandić, državni narodni zastupnik, Trst.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Kopar osim grada Kopra, Milje, Valedotra i Lazaret, ali od Lazareta ostanu u ovom kotaru mjesta Pobeći i Cazari; sudbeni kotar Podgrad; sudbenog kotara Pirau porezne občine Kaštel, Sveti Petar na Krasi i Korteditzola; sudbenog kotara Buje porezna občina Krasica.

2. U petom izbornom kotaru sa glavnim biralištem Motovun:

Dr. Ivo Milić, predstojnik c. kr. kot. suda, Buzet.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Buzet, osim mjesta Buzet; sudbeni kotar Motovun, osim poreznih občina Motovun, Labinci i Višnjani, mjesta Opatalj, te porezne občine Vižnada, ali uključiv iz potonje mjesto Ferenci; sudbeni kotar Poreč, osim poreznih občina Poreč, Tar, Vabriga, Frata, Vrsar i Funtane.

3. U šestom izbornom kotaru sa glavnim biralištem Pazin:

Dr. Matko Laginja, odvjetnik, drž. nar. zastupnik, Pula.

Ovom izbornom kotaru pripadaju sudbeni kotar Pazin, osim mjesta Pazin; sudbeni kotar Labin, osim porezne občine Labin i mjesta Plomin; sudbeni kotar Vodnjan, osim poreznih občina Vodnjan, Sanvitenat; sudbenog kotara Rovinj mjesna občina Kanfanar; sudbeni kotar Pula, osim dijela porezne občine Pula, koji sečinjava sam za sebe treći izborni kotar obćega razreda, te osim poreznih občina Fažana, Galežan i Šišan.

4. U sedmom izbornom kotaru sa glavnim biralištem Volosko:

Prof. Vjek. Spinčić, državni narodni zastupnik, Opatija.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Volosko; sudbeni kotar Krk, osim porezne občine Krk; sudbeni kotar Cres; sudbeni kotar Lošinj, osim poreznih občina Mali Lošinj, Čunski, Osor, Nerezine i Sv. Jakov, te mjesto Veli Lošinj.

Od navedene četvorice trojica su tako dobro poznata našem narodu u Istri, da bi svaka riječ posebne naše preporuke bila podpuno suvišna.

Četvrti kandidat, nova je mlada sila, koju će naš narod poslati u sabor. Gosp. dr. Ivo Milić svojim dosadašnjim djelovanjem u Puli, Buzetu i drugdje među našim narodom, jamči nam za nadaljnji njegov blagotvoran rad.

Svi dakle na izbore sa imenima naših kandidata, da si ponovno osvjetlamo lice.

Političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri.

Pazin, dne 24. maja 1908.

Predsjednik: Tajnik: Dr. D. Trmajetić. Dr. Iv. Prudan.

Birači Hrvati i Slovenci!

U smislu proglaš. odnosnih kotarskih izbornih odbora, tičući se kandidata u takozvanim talijanskim kotarima pete kurije, objelodanjenih u prošlem broju ovoga lista, pozvani ste da glasujete dne 7. junija ove godine:

U prvom kotaru za kandidata:

Medoš Andrija od Luke posjednik u Medoš.

Ovom izbornom kotaru pripada sve što je pod Piranski sud, izuzamši općine Sv. Petar — Amata (Padena) Kaštel i Korte. Od suda Koparskoga, grad Kopar, Milje, Izola i podopćina Lazaret, izuzamši od nje Pobeći i Cezare. Od bujskoga suda mjesne općine Umag i Novigrad.

U drugom kotaru za kandidata:

Gerolami Anto, župeupravitelj, Foškulin, **Mandić Ivan,** župnik Kaštel (Buje).

Ovom izbornom kotaru pripada što je pod sud Buje, osim mjesne općine Umag i Novigrad i podopćine Krasica. Od suda Motovunskoga porezne općine Motovun, grad Labinci, Višnjani, gradić Opatalj i Vižnada, izuzamši od nje Ference. Od suda Porečkoga grad Poreč, i porezne općine Tar, Vabriga, Frata, Vrsar i Funtane. Od suda Buzetskoga samo gradić Buzet. Od suda Pazinskoga samo mjesto Pazin. Od suda Labinskoga samo porezna općina Labin i mjesto Plomin, bez okolice. Od suda Rovinjskoga općine Rovinj i Vale. Od suda Vodnjangskoga samo gradeka općina Vodnjan i Svetvinčenat. Od suda Puljskoga samo

podopćina Galežan, Fažana i Šišan. Od suda Lošinjskoga Lošinj Mali i Čunski, Lošinj Veli bez Ilovika, pak Osor, Nerezine i Sv. Jakov. Od suda Krčkoga samo grad Krk.

U trećem kotaru za kandidata:

Dr. Rudolf Pederin, odvjet. kandidat u Puli.

Ovom izbornom kotaru spada stari grad Pula te predgradje Port'Aurea, Sv. Martin, Zaro, Sv. Mihovil i Polikarpo.

Potreba afirmacije našega naroda u ovim kotarima je velika, jer našega naroda ima mnogo u tim kotarima i čim brojnija bude naša afirmacija, tim će biti olakhoćen rad za našu budućnost.

Imena oko kojih ste pozvani da se afirmirate su dobro poznati predsjednici »Narodne Radničke Organizacije« u Puli i »Kmetčke Zveze« u koparskom kotaru, te dva čestita naša svećenika, obljubljena od naroda radi njihovog živog rodoljublja, kojega posvjedočise svojim djelovanjem.

Zato svi dne 7. junija na izbore sa predloženim kadidatima.

Izborni pokret na Buštini i Piranštini.

Narodni pokret zadnjih godine, koji je počeo baš u pravo vrijeme, je evolucijonirao narodno mišljenje našega pučanstva na Buštini. Iz mase, koja je bila već na tome, da izbriše posljednje tragove hrvatstva te da zaboravi zadnje riječi milog materinskog jezika, postao je preko noći osvješćujući se hrvatski narod, koji se bori uz bok ostale svoje slavenske istarske braće za svoja narodna prava proti Talijanima.

Veliki moralni momenat tog hitrog pokreta postoji u tome, da je narodna misao prodrla u tamošnje pučanstvo bez nasilja, bez agitacije, bez obećavanja; napredna svijest došla je iz puka samoga; prihvatilo se je slavenskog barjaka iz toga, što je već bio upoznao nakanu Talijana.

I s nama je išlo sve što je slobodno i nezavisno, sva naša braća, koja neće za hipnu i materijalnu korist prodati narodnosti svoje i svoga narodnog uvjerenja. I naš narod ide napred pobjedonosno, redovi svjetlih naših ljudi se množe od godine do godine usprkos prognonima sa strane talijanskih autonomnih i ceautonomnih oblasti; i nema više sile, koja bi mogla ustaviti taj naravni razvoj. Moć narodne svijesti liepo odsjeva iz zanimanja za predstojeće izbore.

Prvi sastanak u bujskom sudbenom kotaru obdržavan je u nedjelju dne 17. o. mj. u Krasici poslie svete mise. Ovo

prijazno selo, koje je znalo kroz viekove odoljeti talijanskoj bezobraznoj navali iz Buja i susjednih talijanskih gnjezda, sačuvalo je usprkos protinaravnoj talijanskoj školi narodni hrvatski značaj, te se i danas govori ondje skoro isključivo hrvatski. Narodni pokret našao je odaziva i u onom odaljenom hrvatskom selu, koje bira po novoj izbornoj reformi za zemaljski sabor sa hrvatskim dolično slovenskim obćinama doličnog izbornog kotara.

Poslie sv. mise otvorilo je sastanak g. Fr. Orel pozdraviv srdačno sve mnogobrojne izbornike i razložio im svrhu današnjeg sastanka. Iza toga podlieli rječ kandidatu odvjetništva g. dru Agnelettu iz Trsta, koji je došao na sastanak u ime kandidata za onaj kotar obćenite kurije boplestnoga zastupnika Matka Mandića, čije tople pozdrave im je javno izručio. Nakon živahnih uslika: Živio zastupnik Mandić! progovorio je dr. Agneletto obćirno o političko gospodarskom položaju u Istri, predloživ obćinstvu vateranim riečima ljutu borbu, što ju uura da izdrži naš narod u Istri proti nasilnom i drzovitom dušmanu, istarskom Talijanu. Mladom govorniku odobravalo je neprestano isdrzano obćinstvo, koje ulje vično da čuje iz ustiju »gradskog gospodina« nešto iskrene, tople i rodoljubne poudke, sarjete i preporuke.

Govorio je za njim g. Andrija Medoš, predsjednik »Kmetčke zveze« iz Korte, kao kandidat pete kurije talijanskog izbornog kotara. Pučkim jezikom razložio je naroda važnosti izbora preporučiv mu slogu i zapk kod predstojećih izbora.

Konačno progovorio je narodu g. Orel o školskom pitanju, predloživ mu sravnotu i nepravdu, koju mora da podnosi od talijanske gospode time, što tu narivnuše talijansku školu. Proujeniti će se i to — reče — ali valja da budete složni, da slušate narodno vodstvo, da se kanite talijanske gospode susjednih talijanskih gnjezda. Izbornici negradise ga burnim klicanjem a na koncu zarisše jednoglasno: Živio naš narodni kandidat! Živio naš narodni zastupnik Matko Mandić! Svakomu od prisutnih bijaše čitati na lice, da je zadovoljan što je čuo toll liepih i umnih nauka, kojih će se bez dvojbe i držati na dan izbora.

Sastanak u Kaštelu. Istoga dana sasvao je naše političko društvo javni sastanak u Kaštelu, občina Piran, kamo je došao iz Krasice a u zastupatru kandidata Mandića i drugova g. dr. Agneletto iz Trsta. Sastanak se je vrnio u prisustvu velikog broja izbornika iz čitave one i susjednih župa, u 5 i pol sati po podne u prostorijama hrvatske škole. Sastanak otvorio je tamošnji župnik veleč. g. Ivan Mandić, pozdraviv svoje župljane i njihova susjede te gospodu iz vana najsrdačnije.

Iza toga podlielio je rječ g. dr. Agnelettu, koji je najprije ispričao zastupnika Mandića, koji ne može uz najbolju volju biti među svojim narodom, jer mu ne do-

zvoljavaju nikakov trud ličnosti. Zatim je temeljito govorio o narodnom gospodarstvu u obće, napose o pristanom postupanju gospode kod zemaljskog odbora u Poreču i u poslovih čisto gospodarstvih. Narodni napredak u Istri čitimo mi kolin duževnom tolli na gospodarskom polju tekar posljednjih 40 godina i za taj napredak imamo da se zahvalimo našim pokojnim i živim prvacima. Govorniku su izbornici često i oduševljeno odobravali.

Za njim govorili su jošte gg. Fr. Orel, A. Medoa, domaći učitelj Defranceski i konačno predajednik župnik Mandić, koji je preporučao narodu da nezaboravi danojnje liepe nauke, da se po njih ravna u obće, osobito kod predstojećih izbora. Kandidatura u obćenitoj kuriji bijaše jednolično prihvaćena a prisutni općaše, da će se toplo zauzeti kolin u našim, tolli u protivničkim izbornim kotarima.

Dne 31. o. mj. obdržavali su se izborni sastanci u Lovrećici kod Umaga i u Materadi.

Na 11 sati prije podne sabralo se je u hrvatskoj školi u Lovrećici nad 200 birača i drugoga naroda, da učestvuju izbornom sastanku sasvanom od političkog društva u Pazinu.

G. učitelj Gabrijević iz Materade otvorio je sastanak, pozdravio mnogobrojni narod te g. dr. Frana Brčića, odvjetnika i g. dr. Josipa Agneletto, odvjet. kandidata, koji su došli iz Trsta na sastanak kao odaslanici zastupnika Mandića.

Za tim je podijelio rječ gosp. dru Agnelettu, koji je kritizirao pristani gospodarski rad naših Talijana i zemaljskog odbora. Ističio je medju imim, kako se je ovdje posvuda griedilo baš radi toga, što se je dalo svakom podučecu talijansko lice, te već s početka onemogućilo složno sudjelovanje Slavena i Talijana. Tako je tako kod saroda za osiguranje narve, tako kod vjerskijak obćinskog zavoda.

Pod talijanskom upravom se nije izvršio nijedn posjede, jer se Talijani za seljaka u obće nisu brisuli. Seljačka organizacija, društva, medicinske itd. potiču od Slavena, tek kasnije su počeli Talijani — ali ne molđa iz ljubavi do hrvatskog seljaka, nego zato, da ga još bolje pridruže pod svojim jarmom — nešto više pažnje obraćati na seljački stališ. Zato nisu oni vrijedni posjedanja nihi od talijanskih, a kamo li od slavenskih seljaka.

Na to je govorio dr. Brčić o političkim odoslojama u Istri. Talijani su bili oni, koji su svojom nepopustljivošću zapriječili djelovanje zemaljskog sabora. Svoje koristi radi i sam na stolu su oni dapače takozvani gazili, a nama nisu niti dovoljavali, da se u saboru stakimo svojim materijalnim ješikom.

Govornik je podržao oštroj kritici talijanske liberalne, klerikalne i socijalno-demokratske stranke, koje na prvi pogled uolaju jednan protli drugoj, ali kada ide protiv Slavena, se sve tri složte u jednan falanga i koracaju protiv nam i našim pravima. Zato moraju svi naši ljudi složno glasovati sa kandidatima proglašene od našega političkoga društva.

Govorio je konačno kandidat za V. obće kuriju gosp. Medoa iz Korta. Istinitim riječima je rekao brige i tege našeg seljaka pod jarmom talijanske uprave bilo u obćini, bilo u pokrajini.

Svim je govornicima narod burno pjeskio, srećan što je vidio prvi pol u Lovrećici tako sješan narodni sastanak.

U 4 sata posle podne počeo je sastanak u Materadi, na dvorini u blizini hrvatske škole. Sa svih strana skupilo se je preko 500 naših izbornika i drugog naroda.

Sastanak je i tu otvorio gosp. Gabrijević, a govorili su gg. dr. Brčić, dr. Agneletto, Medoa, župnik Mandić iz Kaniže, učitelj Gabrijević i Defranceski.

Narod je bio oduševljen i na obim sastancima su bile kandidature g. Medoa (za I. talijanski kolar obće kurije), gg. Pegarica i župnika Mandića (za talijanske seoske obćine) oduševljenjem prihvaćene.

U miru su se sastanci obdržavali i nitko nas nije smetao. Našemu puku iz Lovrećice i Materade ostao će ta narodna manifestacija u trajnoj uspomeni.

Pogled po Primorju, Puljsko-Rovinjski kot.

Izborna skupština. U subotu 30. t. m. biti će opet velika izborna skupština u dvorani Narodnog Doma u 8 sati na večer. Na tu skupštinu doći će iz Trsta g. dr. Josip Mandić, poznati govornik i nama u Puli, koji nas je više puta znao oduševiti u dvorani Nar. Doma. Posljednje se naš narod, da mnogobrojan pristupi na tu skupštinu, da još ovo kratko doba pred izbore čuju riječi, koje nas imadu voditi i oduševiti za izbore od 7. junija.

Naši protivnici se spremaju svom parom da nastupe protiv nama za ovih izbora, pa ne smijemo našim nešajom dati protivniku još sami oružje u ruke, s kojim hoće da nas dotuče.

Izborne skupštine su uvijek glasnoše, po kojima sasnanemo sve spletko i zlo nakane, koje protivnici spremaju protiv nama, te se poučimo, kako da te spletko sraubijemo i očuramo sebe i svoje sveti-nje od propasti, u koju bi nas htjeli uvatiti neprijatelji.

Zato treba da svi agiliramo za ovu skupštinu, te se u subotu svi kolikogod nas ima skupimo u Narodnom Domu.

Izlet pastirskih djaka. Prošli tjedan došli su preko Korčule i Poreča u Rovinj djaci jednog zareda pazinske hrvatske gimnazije, pratnji dvojju nastavnika. U Rovinju su srećno dočekani od talijanskih pristalnika, koji su ih pratili po gradu. Nakon jednosatnog odmoraa razgledali su najprije tvornicu duhana, a kasnije su pošli u akvarium berlinskog prirodoslovnog društva. Na večer otišli su s vlakom natrag u Pazin, a na stanici Sotić sastali su se sa učenicima tenzskog učiteljska u Pazinu, koji su tog dana bila na izletu na ubavom kanalu Limu.

Zabava u Premanturci. Tamburaški odsek "Hrvatski Čitačice" u Premanturci, priredjuje u nedjelju dne 31. maja (prvi duhovni blagdan) zabavu sa predstavom na otvorenom. Sudjeluje glazba Hrvatskog Sokola iz Medulina i tamburaški zbor iz Banjole. — Posvirju se braća iz Pule i okolice da u velikom broju doirte tom prigodom u Premanturu, na koju su Talijani bacili sve svoje sile, da je tuđe našem rodu i jeziku. Dodjite, dobrodošli! Početak zabave u 8 i pol sata po podne.

Gresete na "leginoj" školi u Banjolama. Mnoga naša mjesta u Istri vapju na školom, dok smo mi Banjolci tako srećni, da imademo dvije: jedna je vete-službeno "Društvo", a druga je talijanska sloglasna "lega". U jednoj i drugoj školi polaze samo naše djeca, a kako "legina" škola postoji već nekoliko godina, to smo u stanju, da prikazemo rad i uspjeh te škole.

Učiteljev rad u školi mora biti na tim, da djeca usgaja tako, da budu jednako čestiti ljudi i valjani državljeni. Još mu je vada imati na umu, da djeci potrebitim znanjem prosrijelji razuma. Da uzmogne lom ozvičenom zadatku učitelj udovoljiti, treba da ima svu svojstva, koja se mu u to ime potrebita. Ali samam da on imadu i najbolja svojstva, ako ga djeca ne razumijaju: ako on govori jednim jezikom, a djeca drugim. Toj čedni i nerazumljivi pojav zbiva se na ordjstanoj "leginoj" školi. Učitelj znao i govori samo talijanski,

a djeca samo hrvatski. Uzerši u obzir, da je govor najglavnije sredstvo učiteljevo u pouci i usgolu, dolazimo do nepobitnog zaključka, da u takvoj školi, u kojoj djeca ne razumiju učitelja, a učitelj ne razumije djeca, nije i nemože da bude rada ni uspjeha.

Kroz svih 6 godina, što djeca polaze "leginu" školu, jedva nauče pisati i čitati toliko, koliko nauče u 60 godine ona djeca, koja polaze školu materinjeg jezika! Ako već koje djete znađe iz tih predmeta nešto bolje, to mu je pripisati osobitu nadarenost i marljivost.

Svi pak drugi naučni predmeti, u kojima treba djeci u školi govoriti i poduke davati kao vjeronauk, naukovni jezik, računarstvo, zemljopis itd. u "leginoj" u školi — na vrbi svirale.

Ako uvažimo, da je znanje stalno bogatstvo, koje svuda sobom nosimo, koje nam je najboljom obranom u svakoj nezgodi, pače najboljim sredstvom da postanemo srećni, u društvu vrijedni i ugledni, tada možemo lahko pojmiti, na kolikom au gubitku ona djeca, koja "leginu" školu polaze.

Da bi djeca u toj školi barem talijanski jezik naučila, imala bi već neki dobitak, ali dok ona govore kod kuće, u školi i izvan škole samo hrvatski, onda odpada i ta mogućnost. Da to dokazemo, navadjamo ovaj karakterističan slučaj, u kojem se još uvijek u mjestu govori. Na koncu škole godine držao se u leginoj školi pred nekim "slijorima" — ispit. Da stvar ispade što svečanije, jedan od njih držao je djeci govor i u najvećem ih zanosu posvao, da nekilku "sviva lega naslonu". Djeca, jer od cialo predike nisu razumila ni rječ, tom se ljuboznom pozivu nisu odavale, već su ostala i dalje sutići. Kako je bilo taj čas gospođi Talijanki pri duhi, možemo misliti. Takovom su šunjom za ciele dobili najbolji i najdostojniji odgovor i izvrstan dokaz, da je ispit sjašan, "čestitost"! — Zanimljiva su još ova dva isto tako dobro poznata slučaja: Učitelj zapovjeda: "leggi tu" (čitaj ti), a diete legne na pod. Učitelj: "Di mi tu" (vrazi mi ti), a djeca se pitaju: "gdje tu dimi. Roditelji te djeca svega toga ne vide. Oni još uvijek živu u zabludi, da im djeca hrvatski već znadu, a talijanski da se uče u školi. Koliko se talijanski nauče i naučili moga, vidimo ne samo po navedenim primjerima, već i po svagdanjem životu djece. Vidimo, da se isadu više nego oni, koji zapamte po koju rječ, što ju čuju na ulici u Puli. Bilo o kakovom znanju, što bi ga djeca legine škole mogla steći, nema dakle ni spomena.

Pri usgojnom radu, gdje učitelj ima da oplemeniti arca djece i pobudi im volju za sve što je lijepo, dobro i isitinito, opet odlučuje velika i čudotvorna moć govora. Govorom učitelj orraja djecu i stiče njihovu ljubav. Ako je k tomu govor prirodan, srećan živ i topao, ako učitelj vodi slobodan rasgovor kao dobar i razuman otac sa djecom "svojom", a svaku pouku zatinja zgodnim pričama, tada se djeci duh diče sve više i više, a na licima im se vidi, kako su sja srećna i blažena u idealnom tonu polstu. Iz lijepoga govora, iz krasnoga čitanja i deklamovanja učiteljeva nauče se djeca i lijepo govoriti, pravilno misliti i pisma sastavljati. Velika je dakle snaga u govoru i ona se ne da ničim već drugim nadoknaditi. Može li prema tome da bude usgoja i usgojnog rada u "leginoj" školi, gdje učitelj ne znađe jezika djece, te ne može a sja ima ni ni uz najbolju volju govoriti. Ne, i sto puta ne!

Učitelju u takvoj školi ne preostaje drugo, već da proklinje sudbinu, koja ga stigla, da uči i usgaja "svake mu — stvar. Tjmu se jedino time, da se djeca ipak privadjaju svat, zbog koje su u "leginoj" školi dorabljena, to jest da se zaglupljaju, u mrtak i duho ublju i svome rodu i

jeziku onarodnjaju. I doista ona hoće da budu — Talijani, da mrže na lijepi svoji jezik i sve, što narodnim hrvatskim duhom živi. Ona se odriču braće svoje, susjeda svojih i cijeloga svog naroda a teže za tuđim jatom.

Čitavi rad učitelja u leginoj školi nije dakle drugo neg pravi mrz, koji svaki dan pada na njezna lica dječjih duša.

Koga rodoljuba da ne zaboli srce, kad živo šepi predoci sve te grozote, što se nekažljivo počinjaju na ubogoj dječici našoj, tko da ne zatuzi skupa sa našim pjesnikom:

Gorko cvili Slovinkinja vila,
Gorko cvili i suze proliva . . .
Tužni su joj doletili glasi,
Iz Banjola plemenite vasi . . .
Da se tamo još nalazi zmija,
Gorda zmija da već gore nije,
Škola "lega" da je Bog ubio!

Ali kad se bude naš narod trgnuo iz duševnog sna; kad ga bude ogrljalo sunce narodne ljubavi i ponosa, kojem ga čija odvode vodi naša Druždina škola, upornikavajući ga našom narodnom časti i bogatvom rizincom slavde prošlosti praotaca naših i milozvučnim hrvatskim jezikom, tada će za sigurno prestati talijansko gramzenje za našom dječicom. Uz božju pomoć i silavi rad našega učitelja mi već danas uspješno odbijamo s kućnog praga odurnog nam neprijatelja. Već ga vidimo, kako se u zadnjim trzajima obrane hvata kućavnih novinakih napadača, osobito protiv našemu učitelju, sipajućij nanj najbezobraznije lazi, klevete i denuncije, ali učitelj svojim poštenim i rodoljubnim radom stoji izvan dohvata takovih poprdilakih blestajeva.

Našim hrvatskim učiteljem, koji već isidše, te onu u Premanturi, oslobadjajući našu mladež iz fabrika talijanskih. Ne smijemo pustiti s vida ni dobro već poznata talijanske mješane uvijek otirajućij narodu njihove općine. Radom, punim hrvatskog velerudja nastat će opet u oblim mješalica obće zadovoljstvo, procvatit akad i mudjusbna ljubav, bolji dani svakoga božjeg dara i blagovjera. U to ime vada junacih napried!

Banjola. Ušjed zabave, koju priredjuje u nedjelju dne 31. t. mj. naši rodoljubni Premanturci i njihovog cijen. posiva, umogjavaju se ovime Banjolci, da se tom pozivu u što većem broju odaoau i našeta tamburaškom zboru pridruže. Odlazak pod trobojnicom oko 2 sata posle podne.

Odbor Hrv. Čitaonica.

Is Sv. Višenta. U nedjelju, 24. o. m. obdržavala se skupština u Sv. Višentu, koja je bila vrlo dobro posjedena. Bilo je oko pet stotina ljudi. Predavni gosp. Luka Kirac, župnik mačulinski, govorio je narodu. Sa osobitom pažnjom saslušali su ga svi. Bilo je viditi na ljudima, da im iz srca govori. Lijepo im je sve razložio o saboru i izborima i u svemu ih uputio. Ljudi su mu odobravali i na koncu ga srećno pozdravljali. Sastanak je bio na placi.

Naši Talijani, ili Talijani od kojih vedina talijanski govore: vrag mi dušu zel se non te questo vino dobro; buta mi abao questo vrazi klin i t. d., nisu mogli mućati. Ali najviše se pokazao neki Korra. To je oni što ima butilin kod crkve. Da je mogao bilo bi u nedilju ove kmeto zgrizao od jada. Nije imao kuraja dot med ljude, pa onda štogod reći, nego se popeo na balkan, gdje je bio siguran, pa je počeo ogora neto lajati, a ljudi mu se počete smijati. Mi smo i prije znali tko je taj Korra; bilo bi mu bolje da mući. Tko uzdržava toga mustardina? tko drugi nego kmeti. Da mi ne dojdemo samo mješice dana u njegovu baštinu, brzo bi mu se trbutna kota stinila na hrbat. A i neki brčić stari pomolar, koji ono ima glavu kao čabar i stoji uvijek pod lokom

i čeka da mu koji donese par postoli, i njemu je bilo nešto krivo. Njemu smrde vrući Hrvati, a ne smrde mu njihovi postoli i fluke.

I neke babe u Savičenti bi htjela pokazat svoju politiku, ali bi bolje učinile, da se prije počesu ljuju i da dicu operu.

Jeste li vidili kad Korva dojde u kampađu, kako je onda pravi. Kako onda zna reć po hrvatski „Dobro jutro“, a kad je doma u gradu e onda smo mu šćavi. Sad dok su voti, sad će bit svi građani pravi, sad će nam reći: Mi smo naši, forš čes spanjolet ili jedan cigar, a kad prodju voti, onda nas neća ni gledati, ni govorit s nami u gradu, ali kad dođu gladni k nam na selo, onda smo njim: kumpare simo, kumpare tamo. To neka naši na selu dobro zapamte i tim gladohom pokazu vrata.

Izborni sastanek u puljskom kotaru. U četvrtak 21. maja, na Spasovo, držao je dr. Zuccon sastanak u Jursčićima, a u nedjelju dne 24. maja u Kanfanaru.

Oba kandidata, dr. Zuccon i pop Kirac imati će zajednički sastanak na duhovski ponedjeljak dne 1. lipnja u Barbanu iza sv. mise, a popodne istoga dneva u Savelinima iza večernje.

Lošinjski kotar

Izborni sastanek u Cresu i Krku. Dne 31. ovog mjeseca na dva sata p. pod. držati će veleč. gosp. Andrijević izborni sastanak u Belom na otoku Cresu, a dne 1. dođućega mjeseca u Baški na sedam sati popodne.

Izborni sastanek na otoku Susku. U četvrtak 21. maja, na Spasovo, držao je dr. Zuccon sastanak u Jursčićima, a u nedjelju dne 24. maja u Kanfanaru.

Oba kandidata, dr. Zuccon i pop Kirac imati će zajednički sastanak na duhovski ponedjeljak dne 1. lipnja u Barbanu iza sv. mise, a popodne istoga dneva u Savelinima iza večernje.

Već u 3^{1/2} sati p. pod. iznenadilo nas je veliki broj izbornika, koji je dubokom napunio prostorije društvenog zabavišta. Gosp. Dinko Murljačić, učitelj, pozdravlja prisutne i predstavlja za voditelja sastanka veleč. gosp. popa Pava Sabalju, koji daje riječ kandidatu gosp. vitez Haratiću.

Lijepim i razumljivim govorom rastu-maćio je naš kandidat narodu, što je to sabor; što su to kandidati koje su njihove dužnosti, te tko i kako se biraju kandidati. Govorio je nadalje o nepravdama što ih Talijani čine nad Hrvatima u Istri, ali koje po pravu i pravici morate bi već jednom prestati. Dalje je govorio o nepravdama, što im ih nanasa lošinjska općina, te zaključuje, da bi im puno bolje bilo, kad bi oni i Unije imali posebnu općinu.

Govorio je nadalje o ustrojenju mjesne „Posujilnice“ i nešto o njihovoj „Spiazu“. Narod je zalivalo govorniku sa: Živio i poradjivanjem.

Nadalje je govorio gosp. Ivo Škarpa, kao odaslanik mjesnog pouzdaničkog zbora polit. društva u Malom Lošnju, kojeg je bila izričita namisao ustrojiti mjesni pouzdanički zbor polit. društva na Susku.

Nakon što je u kratko ocrtao prisutnima prilike Talijana i Hrvata u Istri i spomenuo im događaje u Trstu, Opatiji i što se po Italiji radi, reče, da ćemo se najlakše odhrvati Talijanima, ako se udružimo u jaku organizaciju. Jedna je takova i naše polit. društvo.

Govorio im je o svrbi i zadaći polit. društva, a govor je njegov urodio time, da se je odmah ustrojilo mjesni pouzdanički zbor polit. društva i upisalo mnogo članova.

Sada su bile pročitane sljedeće rezolucije, koje su bile s ušiltom uz veliko odobravanje jednoglasno prihvaćene.

I. Prisutni mnogobrojni izbornici za pokrajinski sabor na pčiličkom sastanku od dne 17. svibnja 1914. naj energičnije zahtijevaju, da im pokrajinski sabor dađe posebnu općinu odliječenu od

M. Lošinja, jer to je za njihov materijalni i moralni probitak.

II. Prisutni zahtijevaju, da im se rezervira za buduću općinu i spriječi, da ma bilo koje privatno društvo ili osoba igda prisvoji ili dobije kakvo pravo na njihovu „Spiazu“, jer bi to bilo na propast Suska.

III. Prisutni traže nadalje, da im se čim prije ustroji „Posujilnica“, jer će ih ne samo materijalno obezbijediti, već i osloboditi političke propasti u njihovom mjestu.

Odjek ovog krasnog političkog sastanka, na čemu jedino hvala našim vrijednim Hrvatima iz Suska, dopro je i do našeg Lošinja, gdje je zabavni odbor „Hrv. Citacnice“ odmah zaključio, obdržavati zabave u zgodnim danima u okolnijim mjestima. Evala! Tako valja!

Nova cesta „Dante Alighieri“ u Malom Lošnju. Na posljednjoj sjednici občinskog zastupstva u Malom Lošnju bijaše jednoglasno zaključeno da se okrsti imenom „Dante Alighieri“ cestu, koja se gradi od trga do križišta. Obćinski zastupnici gg. Dolene i Vidulić predložila, da se otvorenje te ceste svečano proslavi. Kolovodje kamore kane pozvati kao kumicu kod krata nove ceste suprugu visokog c. k. činovnika.

Nama bi bilo — da istinu rećemo — milije, da su gospoda u Lošnju okrstila tu cestu kraćim imenom n. pr. Garibaldi, Manzini, Cavour, Vittorio, Emanuele itd. itd., jer nije praktično uvijek izgovarati imo i prezime „Dante Alighieri“, kad se ta može kraćim i zvučnijim imenom.

U ostalom ako je gospodi ovako pravo zašto bi nama bilo krivo?!

Izborni sastanek u Valunu i Cresu. U četvrtak 21. maja, na Spasovo, držao je dr. Zuccon sastanak u Jursčićima, a u nedjelju dne 24. maja u Kanfanaru.

Oba kandidata, dr. Zuccon i pop Kirac imati će zajednički sastanak na duhovski ponedjeljak dne 1. lipnja u Barbanu iza sv. mise, a popodne istoga dneva u Savelinima iza večernje.

Već u 3^{1/2} sati p. pod. iznenadilo nas je veliki broj izbornika, koji je dubokom napunio prostorije društvenog zabavišta. Gosp. Dinko Murljačić, učitelj, pozdravlja prisutne i predstavlja za voditelja sastanka veleč. gosp. popa Pava Sabalju, koji daje riječ kandidatu gosp. vitez Haratiću.

Lijepim i razumljivim govorom rastu-maćio je naš kandidat narodu, što je to sabor; što su to kandidati koje su njihove dužnosti, te tko i kako se biraju kandidati. Govorio je nadalje o nepravdama što ih Talijani čine nad Hrvatima u Istri, ali koje po pravu i pravici morate bi već jednom prestati. Dalje je govorio o nepravdama, što im ih nanasa lošinjska općina, te zaključuje, da bi im puno bolje bilo, kad bi oni i Unije imali posebnu općinu.

Govorio je nadalje o ustrojenju mjesne „Posujilnice“ i nešto o njihovoj „Spiazu“. Narod je zalivalo govorniku sa: Živio i poradjivanjem.

Nadalje je govorio gosp. Ivo Škarpa, kao odaslanik mjesnog pouzdaničkog zbora polit. društva u Malom Lošnju, kojeg je bila izričita namisao ustrojiti mjesni pouzdanički zbor polit. društva na Susku.

Nakon što je u kratko ocrtao prisutnima prilike Talijana i Hrvata u Istri i spomenuo im događaje u Trstu, Opatiji i što se po Italiji radi, reče, da ćemo se najlakše odhrvati Talijanima, ako se udružimo u jaku organizaciju. Jedna je takova i naše polit. društvo.

Voloski kotar

Posiv na skupštinu konstituiranja „Crkvene Družbe“ koja će se obdržavati na Duhovski ponedjeljak 1. junija t. g. u 4 sata zapadne u čitaonici „Nadi“ u Matuljama sa sljedećim dnevnim redom: 1. Izvješće odbora. 2. Upišivanje članova. 3. Izbor ravnateljstva. 4. Izbor revizijskog odbora. 5. Mostebitni predlozi. Društvo za gradnju crkve u Matuljama. Predsjednik: Ivan Vlah-Vučić, tajnik: Jožip Mihelič.

Pazinjski kotar

Izborni sastanek u Zminju. Dne 20. o. m. obdržavao se je javni izborni sastanak u Zminju, na otvorenom, pred

obćinskom zgradom u 9 sati u jutro uz veliko sudjelovanje naroda.

Progovorio je najprije gosp. dr. Dinko Trinajstić, te se bavio zgodama i nezgodama prošlog saborskog zasjedanja i tumačio narodu, zašto sabor nije mogao nikako da radi, te kako je došlo do raspusta sabora. Govorio je zatim o skorim izborima i proglasio narodu kandidate za obćenitu kuriju dra Laginju, i za seosku kuriju župnika Grasića iz Bermu i sebe.

Doktor Laginja zapričen bolesću nije nikako mogao da dodje na ovaj sastanak, nu govornik je više nego sjeguran, da će se svi naši izbornici u šestom kotaru obćenite kurije nći složno oko njegova imena. Prisutan je narod dao vidljivih dokaza, da znade za Laginjeve zasluge i pojmi njegovu odsutnost.

Progovorio je tada narodu kandidat župnik Grasić, baveći se budućim potrebama radom u saboru. Naglasio je, kako se od vladajuće saborske većine nije nikada pravo poštivalo načelo pravednosti, a gdje se gazi to načelo, tamo ide sve naopako. Posljedica načela pravednosti, koja će nas voditi, jest naš zahtjev za ravnopravnost u jezikovnom, školskom, gospodarskom i inim poljima javnog života. Za tu ravnopravnost on obvezuje uložiti sve svoje sile. Navadja razne konkretne činjenice, iz kojih se jasno vidi, kako je naš narod bio uvijek zapostavljan u mnogim životnim pitanjima. Spominje, kako u drugim pokrajinama državna vlada i pokrajinske oblasti složno daju vinogradarima za obnovu vinograda oveće zajmovo bez kamata za deset godina, što se kod nas nikada nije moglo provesti krivnjom saborske većine. Za bilo koju našu potrebu, ceste, vodo, moramo pro-

...kom mukom ili nas jednostavno neće ni da čuju, a za popravak cesta za automobile, našlo se odmah na stotine hiljada kruna. Dobro je bilo to popravljati, no prije se je moralo obaviti što je potrebno. Dotaknuo se pitanja pučkih škola, u kojima bi se po selima moralo podučavati odrasliju djecu u racionalnom poljodjelstvu, marvogojstvu, što se svu može pomoću zemaljskog sabora riješiti. Dotaknuv se još drugih raznih pitanja, svrčio je svoj lepi govor vrćim pozivom na slogu.

Progovorio je još domaći župnik vel. gosp. P. Filipčić, naglasiv važnost da svi dodju na izbore, da se kasnije bude vidilo golemu razliku naših glasova, velike većine glasova izbornika Istre, koji su primorani da biraju manjinu u saboru a velika manjina izbornika Tisljana, kojima zakon daje mogućnost da biraju većinu zastupnika. Ta anomalija mora da nestane, zato se nadjimo svi na dan izbora, da ponovno dokumentiramo tu nepravednost.

Javio se na koncu mjestni obćinski tajnik gospodin Butković, koji je ponovno apelirao na slogu i ustrajnost u borbi, jer jedino u borbi nam je spas.

Tada se sav narod radostna srca uputio svojim kućama i zahvalno pozdravljao svoje kandidate.

Hrv. Čitaonica u Sv. Petru u Šumi priredjuje dne 1. junija t. g. uz sudjelovanje hrvatske glazbe iz Pazina proslavu svoje 25 godišnjice sa sljedećim rasporedom: 1. Podravnai govor. 2. „Ljepa naša“, svira glazba. 3. A. Senoa: „Klovetnikom Hrvatsko“, deklamacija. 4. „Hajdemo brato“, pjeva zbor. 5. „Rado ide Hrvat“, svira glazba. 6. Igra: „Izgubljeni sin“, tragedija u 3 čina. 7. „Primorčice“, kariki nar. pjesma, pjeva zbor. 8. „Oj Kavovci“, svira glazba. 9. Tombois. 10. „Tri glav“, koračnica, svira glazba. Poslije rasporeda slobodna zabava. Početak točno u dva sata po podne. Ulasnici: za gospodu 1 K, za seljake 30 para.

Viak dolazi na mjesnu postaju iz Trata i Pula u 12^{1/2} sati po podne, a odlazi prema Tratu u 7:38 na večer, a prema

Puli u 8:16 na večer. Za mnogobrojni posjet moli Zabavni odbor.

Izborno skupštine u pazluskom kotaru. Dne 24. ovoga mjeseca održale su se mnogobrojno posjeđene izborno skupštine u Svet Ivanu, Cere, Svetom Krizu, Sv. Katarini i drugdje. Na raznim skupštinama govorili naši kandidati, župnik Grasić, dr. Šime Kurelić i dr. Trinajstić, te više drugih govornika, kao župnik iz Zminja P. Filipčić i drugi.

Zalibože prostor lista nam ne dopušta da javimo obširno o ovim skupštinama, koje su sjajni dokaz sve to zdravije svijesti našega naroda i najbolje jamstvo, da će se naš narod i prigodom ove borbe pokazati na visini svoje zadace.

Izborni sastanok u Lablinskom sudbenom kotaru. Dne 31. o. mjeseca držal će se pet javnih sastanaka na otvorenom: Na 9 sati u jutro u Kršanu pred crkvom, — na 9 sati u jutro u Sv. Nedelji pred hrvatskom školom, — na 11 sati u jutro u Sv. Martinu pred crkvom, — po podne nakon blagoslova u Čepiću, pred kućom gospodje M. pl. Kozarčanin.

Dne 1. junija na 11 sati u jutro pred crkvom u Sv. Lovreću.

Preporučamo našem narodu da dodje u velikom broju na te sastanke, te čuju rječ naših narodnih kandidata za skorozemaljske izbore.

Porečki kotar

„Il profetto del Re“ u Poreču. Kao što je poznato, posjetila je prošlih dana englesku eskadru „Trat, Pula i Rleku, te prošla mimo naših obala. Naš hrvatski narod, koji u ovom stanoju duž istarskih obala, kao kulturnu olemnat, u kojemu je čuvstvo gostoljublja prirodjeno i visoko razvijeno, nije mogao a da ne puzdavi tako odlične goste, kako je to običajno po celom civilizovanom svijetu izvješanjem svojih zastava, hrvatskih trobojnice, koje su se vitalne neometano po našim kvarnerskim otocima, po Puljini, duž obala naše zelene Liburnije, po Labinsćini, a istakla su se na posebne načeln naša slovenska braća u koparščini.

Na isti način naši su ljudi u Lovrećici (mjesna obćina Umag) držali izvještene više dana hrvatske trobojnice. Te su se trobojnice mirno vijale, nikom nisu smetale, nikoga neometavale, zako se to može politička oblast — ako joj stoji samo do nepristranosti — obavjestiti kod organa zandarmerije u Lovrećici.

Kad eto iznenada glej čuda! U nedjelju 17. t. mj. banulo je u Lovrećicu pet sandara i to dva iz Poreča, dva iz Tarna i jedan iz Novigrada, svi podpućama oboružani, su ustupili nalogom kotarskog kapelana iz Poreča, da se mora odmah skinuti trobojnice, ako ne milom a ono silom!

Naravski, našim ljudima, kojima nije bilo ni na kraj pameti da se opru silu, te na taj način budu prikazani kao nekakvi buntovnici, pokorili su se sili i skinuli zastave.

Tim se činom sa strane političke oblasti počinio jedan teški međunarodni prestupak, jer se nije dozvolilo, da se pozdravi engleske goste, a zatim se nemilo uriedilo naš hrvatski narod u svetom njegovom znaku trobojnice, one trobojnice, koja je priznata u državi i pod kojim stupa jedan dio naše vojske u rat, da u potrebi pod tim znakom proljeva svoju krv.

Takvo postupanje se neda ničim opravdati, te ga ni bez daljnog komentara dajemo do znanja pozvanim faktorima, opačajuć, da gospodin grofić valjda nema drugog posla, nego na zahtjev fanatizirane Irredente u Umagu i Poreču skidati hrvatske trobojnice. Neka radje nauči hrvatski jezik, da može duševno i poteno zaslužiti plaću koju bere i računjeti se s

nar
tom
I
1. j
sast
Isto
iz E
sim
zov
K
24.
upie
rod
zala
kraj
telj
koji
vrlj
je o
nuv
dr.
izbo
O
soko
je n
sko
Jard
pone
Iz
druž
gosp
izkid
com
teljic
gosp
Po
neda
džbe
g. Jo
lja i
umo
nih z
kratk
gradj
njem
Fe
rasli
rašte,
Druž
ske g
pleau
nešto
ove g
binog
samo
dilog
sarov
se za
odasle
zahval
ojetiti
glazbe
iz Kat
bavija
sama.
Ciel
najljep
sveta
veselio
se raz
Tako t
na bra
ljubedi
kova
protivn
Na k
ljubnon
varu, i
toranja
titi sa
nem iz
da bud
nemo
predlote
prisutni
naš zast
Ku
In E
obdržav
stanak.

... Za mnogobrojni po
Zabavni odbor.

... ine u pazniskom ko
mjeseca obdržale su
posjeđene izborne skup
... Cere, Svetom Križu,
... gdje. Na raznim su
... naši kandidati, žup
... Kurelić i dr. Trinaj
... govornika, kao župnik
... i drugi.

... listu nam ne dopušta
... o ovim skupštinama,
... o sve to zdravlje svi
... najbolje jamstvo, da
... prigodom ove borbe
... svoje zadaje.

... i u Labinskom sud
... 31. o. mjeseca držat
... tanaka na otvorenom:
... Kršanu pred crkvom.

... o u Sv. Nedelji pred
... na 11 sati u jutro
... crkvom, — po podne
... Čepiću, pred kućom
... crkvinom.

... 11 sati u jutro pred
... ku.

... nu narodu da dodje
... te sastanke, te čuju
... kandidata za skore

Kotlar

... Re* u Poreču. Kao
... jetila je prošlih dana
... st, Pulu i Rieku, te
... obala. Nas hrvatski
... čemu stanuje duž
... kulturalu elemenat, u
... postoljublja prirodjeno
... nije mogao a da ne
... svoje goste, kako je to
... u civilizovanom svijetu
... vlasta, hrvatskih tro
... viala nesmetano po
... otocima, po Paljatinu,
... u Liburniji, po La
... u se na poseban na
... rrača u koparsčini.

... su ljudi u Lovrećici
... nagj držali izvješene
... robnice. Te su se
... le, nikom nisu sme
... tivale, kako se to
... — ako joj stoji
... — obavijestili kod
... u Lovrećici.

... gjele čuda! U nedja
... u Lovrećici pet
... Poreča, dva iz Tara
... svi podpunoma obo
... nologom kotarakom
... da se mora odnahn
... ko ne milom a ono

... ljudima, kojima nije
... ti da se opru sili, to
... rikazani kao nekakvi
... su se sili i skinuli

... strano političke ob
... teski međunarodni
... dozvolilo, da se po
... a zatim se nemilo
... ki narod u svetom
... pojnice, one troboj
... u državi i pod ko
... nate vojite u rat,
... m znakom proljeva

... ne neda ničim uprav
... nšnjeg komentara da
... anim faktorima, opa
... grofće valjda nema
... na zahtjev fanatizi
... ngu i Poreču skidati
... neka radje nauči hr
... a dušavno i pošteno
... cere i razumjeti se s

narodom, ako iskreno i ozbiljno hoće da
tom narodu zbilja koristi donese.

Izborni sastanak u Livadama. Dne
1. junija o. g. obdržat će se izborni
sastanak u Livadama na 3 sata popodne.
Istoga će dana doći naša sokolska glazba
iz Buzeta. Preporučamo s toga svim na
sim izbornicima, da se mnogobrojno oda
svu.

Izborna skupština u Grožnjani. Dan
24. o. m. ostali će nezbrislivim slovima
upisan u arcima i u pameti našega na
roda u Grožnjani. Taj se dan obdr
zala izborna skupština u Martinčićima
kraj Grožnjana, na kojoj su govorili uč
itelj poljođeljstva gosp. Kuret iz Buzeta,
koji se je bavio govilbom vinove loze;
vrli upravitelj one družbine škole govorio
je o narodnom pokretu obćenito, dotak
nuv se osobito školskoga pitanja a gosp.
dr. I. Prudan iz Pazina obratio se bavio
izbornim stvarima i dao potrebite naputke.

Oko jedanaest sati došla je buzetska
sokolska glazba. Prvi je ovo bio put, što
je narod u Grožnjani vidio liepo sokol
sko odieo. Glazbu je podravio učitelj g
Jardas a onda je duga povorka krenula
ponovno na mjesto sastanka.

Iznenadila na je vrla upraviteljica
družbine škole u sv. Luciji kod Oprtija,
gospođa Begović, koja je došla u liepo
izričenom voz u svojom školskom djem
om. Vidili smo i gospođu Petrović, uč
iteljicu iz Livada, vile učitelja te ostale
gospode iz blizinskih i odaljenijih krajeva.

Popodne se obdržavala liepa zabava
nedaleko družbine škole. Pod večer do
dijše na zabavu župnik iz Zavrja veleč.
g. Josip Mandić, svećenik Glavinca iz Oprt
ija i župnik Sime Cervar, koji premda
umoran usljed onaj dan obdržavanih raz
nih sastanaka, ipak je progovorio narodu
kratku ali jergovitu riječ, koja je bila na
građana burnim živio-klici i odobrava
njem.

Ferenet kod Višnoda. Kako svaka
radilina od godine do godine nekoliko iz
raste, tako je i naša mila podružnica
Družbe porasla skoro dvostruko od lan
ske godine. Prošlo godine na družbinom
plešu dne 15. junija sakupilo se je bilo
nešto preko 80 kruna čistoga prihoda, a
ove godine prigodom obdržavanja druž
binog plešu dne 17. V. mj. sakupilo se je
samo članarinom i ulazninom K 85-80
čistoga prihoda, a vrhu toga sabralo se
članovima svoga od K 29-74, dakle ukupno
se sakupilo imao od K 115-54, koji bijaše
odslan ravnateljstvu Družbe, te se sda
zahvaljujemo svoj rodoljubnoj braći po
sjetljivosti i darovitosti, a posebno
glavnom društvu naše rodoljubne braće
iz Kastella, koja nas je cijelo vrijeme za
bavljala liepim svikanjem narodnih pje
sama.

Cijela ova liepa zabava potekla je u
najljepšem redu i skladu te oduševljenju
svajga naroda, koji se je pod trobojnicama
veselio i zabavljao do tamne noći i zatim
se mirno pjevajući razišao svojim kućama.
Tako želimo da i drugdje našu rodoljub
nu braću u takvim prigodama bratski se
ljubeći veseli, zabavlja i u miru svršiova
kova plesove i zabave i to radi naših
protivnika.

Na koncu zahvaljujemo našem rodo
lubnom veleč. gosp. župniku Sime Cer
varu, koji nije zalio truda ni dugog pu
tovanja iz daleka Zrenja nas doći posje
titi sa svojim drugovima, a prije odlaska
nam izrekao par rodoljubnih riječi, kako
da budemo svi jedno mišli, da umog
zemo sretno i stalno izabrati sve nam
predložene kandidate, našto mu je sav
prisutni narod usklikao gromki: Živio
naš zastupnik!

Koparski kotlar

... In Reka. U nedjelju dne 17. o. m.
obdržavao se je ovdje javni izborni sa
stanak. Glavni govornik i organizator

izborni kandidat g. dr. Milič, c. kr. kot
sudac u Buzetu, krasno je ocrtao nepravde
sto ih je naš narod morao pretrpiti i još
trpi od talijanske oligarhije u Istri. Sa
brani ga je narod vrlo pozorno slušao i
burno odobravao.

Sastanku je prisustvovalo i nekoliko
naših zavedenih seljaka, koji pripadaju ta
lijanskoj stranci. I oni su za čudo pozor
no slušali izražanja govornika, oni, koji
inače dolaze na naše skupštine kao pan
duri svojih talijanskih generala jedino
zato, da svojim izazivanjem i dieljačtvom
poremeđuju mir i red. Ovog puta kušao
je narod razdražiti svojim neumjerenim
povicima čovjek, po krvi naš, a po miš
ljenju najzagrizeniji talijans, Jos. Ne
marnik iz Roče, bivši kandidat za občin
skog tajnika. No usutio je i ostao kao
prikovan, čim mu je sabrani, inače miran
narod svojim muzetvrim ali i pristojnim
nastupom pokazao, da se ne da mučiti
od kojekakvih prodanaca.

Iza ovoga sastanka otišao je gosp. dr.
Milič u Dolenju Vas (Lupoglava), te tamo
obdržavao drugi, lakodjer vrlo dobro ispa
li sastanak.

Istoga dana poslie podne prikazao se je
svojim vjernim ročkim pristalacima i ta
lijanski protukandidat dra Miliča, neki Kr
vičić (lakodjer puro sangue) iz Buzeta.
Valjda se je pogovor vršio u kući na
še g a čovjeka (barem on svuda izjavlja,
da je naš, akoprem svojim ponašanjem
posve dobro dokazuje, da je u službi Ta
lijana). Mislimo, da se ne varamo, jer su
tu talijansku gospodu nekoji naši vidje
li u njegovoj kući. Za sada mu ne spomi
njemo imena, ali čemo do potrebe i time
poslužiti za ravnanje onima, koji još vje
roju u njegovo narodno osvjeđenje.
Tada čemo lakodjer iznesti i razloge, koji
nas uvjeravaju, da je on za naš narod
izgubljen.

U Lanika. Nadosao je onaj željno
očekivani čas od više decenja, što se
čekivalo i moljkalo ovaku potrebitu
celu Lanika-Lupoglava.

Sl. Namjestništvo je dne 13. L. mj. u
službenom listu „Osservatore Triestino“
objavilo, da će dne 29. tek. mj. biti dra
hovano 4653 se kao prvi obrok, kojeg
dostalac mora da započne graditi nakon
jednog mjeseca. Kako bio u brju 11. „N.
S.“ od 22. aprila i g. najavljeno, da bi
poželjno i pravedno bilo ta ovu gradnju
preuzme jedan zakupnik ovog kotara, a
ponajprije iz našeg zapušćenog Kraša,
gdje bi se našlo kao n. pr. u Slumu
vratnih graditelja takvih radova, oblasti
bi trebale nastojati, da tu radnju dobiju
domaći ljudi, da ovaj mukotrpan narod
može u svojoj blizini zaslužiti komad
zelenog kruha, da mu ga tudnj ne otme,
te tim načinom ne prišle našeg patriotika
da se isselejuje u daleku Ameriku. Ovoliko
odlučujućim faktorima na sre.

Stranina i Jurina

Fr. Si cul Jure, kako su labinjani štokali
naše oficire.

Jur. Vero sam cul, da su im i neki impi
jegati od komuna kralci abbaso i
p . . . de gnocti, ma no znan
zac, a labinjani sada muče, kako da
ih je ki si hladnu vodu polel.

Fr. Zac? Tar znas, da oni ne moru niš
videt leho puro sangue . . . e naših
ljudi, ki im napunjeraju žepi, bi uto
gili u šlici vode.

Jur. Imaš pravo Frane, samo bi se mo
rali naši ljudi opametit veđ jedan
put, pa ne ostavljat im gor heci, pa
bis videl, da bi bili labinjani bolji.
Ovako im mi ostavljamo heci, a oni
nam odvratu — šibe.

Fr. Ben, dobro je, ja im od sada napro
veću ostavit nanka pol solda a bim
i onim oficirum preporučil, da dobro
zapamte. s kim hoaju va Labine
postla.

Razne primorske pjesni

† Dr. Bedřich Pacak. U Veltrusih kod
Praga utro je nakon dugog bolovanja
čeksi zastupnik i otadžbenik dr. Bedřich
Pacák u 73. godini dobe svoje. Preblagi
pokojnik ljubio je svoj rod i radio naj
od rane njegove mladosti. U njegovim
mladim godinama bio je osudjen toboš
radi vjerskeje. Velimo toboš, jer mi Hr
vati znamo, da se stvara velerizajnike
kada se hoće; kad narod odlučnije za
bijaeva svoja prava, a kad mu jih vlasti
dreci neče da dadu. S namiz zastupnicima,
osobito se Spittlerom, prijateljivao je od
godine 1891., otkad su mišne i jedan i
drugi bit postali zastupnici na carevins
skom vieću. Bili su prijatelji ne samo
osobno, nego i politički. Celi svoj život
radio je Pacák nesebitno na korist če
skoga naroda. U njem gubi češki narod
jednoga od svojih najboljih sinova; a svi
slavenki narodi, naročito i mi Hrvati, is
krenoga prijatelja. Vječna mu slava!

U Trstu. Prigodom nastajućih pokra
jinskih izbora „N. Sl.“ se je obazrela na
talijansko svećenstvo poročno-puljaka bi
kupije, kako se odazvalo pozivu svog bi
kupa, dapače odalo biskupovo povjerljivo

pismo liberalnim novinarima. Biskup Pe
derzoli mogao se nadati takovu odzivu,
kad bi se bio sjetio izjave dra. Mionia u
priljetnoj konferenciji, što ju je svećen
stvo tršćanskoga dekanata g. 1909. držalo
u sakristiji sv. Justa u Trstu. Pokojni
dekan Fabris stavio je ovo pitanje na dra.
Mionia: što vi dra. Mioni mislite o tomu,
da kod političkih izbora manjina katolička
podupire većinu katoličku druge narodno
sti u mješovitim kotarima? Dr. Mioni je
odgovorio: „kad bi do toga došlo da kao
manjina glasujem za katoličkog Slavena,
ja bih glasovao za talijanskog liberalca,
jer koliko mi je draga vjera, toliko mi
draga i narodnost!“ Ova izjava, ako se
redovito vodio zapisnik, morala bi se na
laziti u zapisniku; uostalom imade još na
životu mnogo svećenika, koji su prisustvo
vali spomenutoj konferenciji, pa su ne
ugodno tumačiti tu izjavu jednog kato
ličkog svećenika, još više jednog vjero
učitelja. Kako se privatno pokojni biskup
Nagl nagodio s drom. Mioniom, nije mi
poznato; svakako pitanje, što se rasprav
ljalo u spomenutoj konferenciji, bilo je
postavljeno za izradbu svećenstvu od sa
moga biskupa Nagla.

Gornja izjava narodnog vođe talijan
skog svećenstva odaje duh, kojim je isto
svećenstvo zadahnulo; ono voli liberalizam
talijanskom, jer katolicizam imade nešto
drugo za ledjima.

Biskup Pederzoli, koji je lakodjer pri
susustvovao spomenutoj konferenciji kao
župnik sv. Antona novoga, u svojoj po
štenoj duši mislio je valjda, da barem u
borbi među samim Talijanima, neče sve
ćenstvo biti za liberale, pa ipak doživio
razočaranje, a što još?

Biskup pak tršćansko-koparski Karlin do
nosio je iz Rima dra. Mioniu neakro
odlikovanje, valjda za načela, što ih zo
stupa i širi dr. Mioni. Ua neznanog Kra
tiza još zagrižen Mioni naš na čas on
mu, koga to ide.

Ne jamčim za istinu, no kola vijest po
Testu, da talijansko svećenstvo tršćansko
koparske biskupije radi o tomu, kako bi
kanonika i Mioniev. prijatelja dra Karla
Mecchia postavilo za biskupa pomoćnika
biskupu Karlinu. Što je istinena stvar, ne
znam, no svrha bila bi jasna: biskupu
Karlinu raj nebeski, a Mecchia bi zasjao
biskupsku stolicu.

Utope se čita danasnji oglas „Sloven
cke i Hrvatske narodno Strac“, u kojim
se narucnicima turskih srećaka obećaju
glavo i zgotitici po 400.000 i 300.000 zlat
nih franaka. Upozorujemo!

Poziv

na XV. glavnu skupštinu Opatljiškog drus
tva za štednju i zajmove registrane za
drugo na neograničeno jamčenje u Liva
damu, koja će se obdržavati u kući
Družbe sv. C. i M. u ponedjeljak, dne

ALFA
Brzi stroj za parenje krme za blago
jest najbolji parioničar cietoga svieta
Patentovan! posebna naprava za
pečenje rakije i šljivovice.
Naprava za isparivanje pšenice
od vina i pivo. — OSOŠTO K4
MIMANŠ MOJA.
Dion. društvo ALFA SEPARATOR
BEO, XII.

1. junija 1914. u 2°, sata po podne sa
sljedećim

DNEVNIM REDOM:

1. Pozdrav predsjednika,
 2. Čitanje zapisnika zadnje skupštine,
 3. Izvješće upravnog odbora i potvrda računa za god. 1913.
 4. Izbor jednog člana u upravni odbor.
 5. Ini predlozi.
- Preporučamo se za mnogobrojni odziv.
Odhor.

Poziv

Potpisano pozivlje gg. članove na glavnu godišnju regovitu skupštinu, što će se održati 10. VI. t. g. u 8°, s. poslije podne u dvorani „Narodnog Doma“ u Baški sa

DNEVNIM REDOM:

1. Čitanje i odobrenje zapisnika zadnje glavne skupštine.
 2. Izvještaj o poslovanju u god. 1913.
 3. Odračun za 1913
 4. Izvještaj nadzornog odbora.
 5. Revizijsko izvješće o obavljenoj reviziji po revizoru „Gospodarske sveze u Puli“.
 6. Odluka o dobitku.
 7. Promjena § 40. i 44. društ. pravila.
 8. Prijedlozi ravnateljstva i stiglih ravnateljstvu od članova.
 9. Eventualija.
- Baška, 24. V. 1914.

Ravnateljstvo M.-Č. morskog
kupačnika Baška.

Opaska: Ako ne bi bio prisutan dovoljni broj članova, održat će se onda skupština 25. VI. t. g. sa istim dnevnim redom, na istom mjestu u isto doba.

Austro-hrv. parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Plovidbeni red počem od 1. listopada do 31. prosinca t. g.

Bedovite pruge po Kvarneru.

Punat-Krk-Glavotak-Malinica-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punat-Rieka svake srijede i subote tamo, petak i utorka natrag.

Rieka - Opatija - Levran - Rab svaki petak tamo i natrag.

Rieka - Opatija - Baš - Krk - Punat - Baška - Rab - Lošinj - Lošinj mali (Juka sv. Martin) Nerzine svake srijede tamo, četvrtak natrag.

Rieka - Crikvenica - Baška - Rab - Lošinj - Čikat - Lošinj mali svaki ponedjeljak tamo, utorka natrag.

Vrbanj - Šibe - Crikvenica svaki dan tamo i natrag, utorka produženje do Rieke.

Plovidbeni redovi badava i franko.

Glavno odpravništvo:

na Rieci Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na gajm u vlastitom kiosku, telefon 272.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaloha

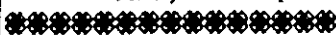
šivaćih strojeva
za krojače, postolare

Singer šivaći stroj
za obrt i domaći porabu
K 76.—
sa 5 godišnjim jamstvom!!

Dvokolice

Prerrier Erika Helios, dvokolice Courir stoje K 150.—. Cienik se pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim
Jos. Dekleva i sin
Gerles, via Mantello 1.

Sjetite se družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru!

Na obročno isplaćivanje

Cijene bez utakmice!

Upravo pripjelo sa proljetnu i ljetnu sezonu:

Odiijela za gospodu i gospodje
najnovije vrsti, engleska i bečka moda.

Nepromoćivi ogrtači
za
gospodu i gospodje
ukusni i vrlo elegantni.

Cijene umjerene
i kod obroćnog tjeđanskog odplaćivanja po K 2 ili mjesećnog-odplaćivanja po K 8.

Baruch Rausch
ulica S. Felicita br. 4.

Dobro! Jeftino! Pravo!

I razna moderna roba za muška i ženska odjela raznašlja uz najniže cijene
Jugoslavenska trgovina
F. Stormočki u Colju (Stajerska)
br. 314.
Pišite po glavni cjenik o više od tisuću stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za naruče iz Srbije, Dugarake, Njemačke i Amerike treba novac poslati unapried.

Jeftino česko
PERJE
za krevete
5 kg. novo čibano K 9.60, bolje K 12.—
biele pahuljice čibane, 18— . . . 24.—
kao snieg biele pahuljice čibane u 30— . . . 36.—
Raznašlje se franko pouzećem.
Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu tevar. troškova.
BENEDIKT SACHSEL, Loba. br. 259
pašta PILSEN, Češka.

Iurske srećke!!!
6 vućenja svake godine — Glavni zgoditei u zlatnim frankima:
400.000, 400.000, 400.000 200.000, 200.000, 200.000
Svaka srećka mora dobiti!
Pozor!! Buduće vućenje: **1. lipnja.**
Mjesećni obrok 6 Kr.
Upute daje i naruče prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stražu“
Valentin Urbančić, Ljubljana 15.

SLAVENIMA PULE I OKOLICI
preporuča
svoje bogato i solidno
SKLADIŠTE
POKUĆTVA
Filip Barballé - Pula
Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 1

Za izbore u Istri
Izdala je tiskara Laginja i drug u Puli zgodno sastavljenu knjižicu na 88 stranica:
Izborni zakon za sabor Istre
pućkim načinom protumaćen i dvije velik
Zemljovidne karte Istre
jednu za izbor obćenitog razreda, a drugu za izbor vanjskih občina i gradova. Pojedini srezovi su u obim kartama u 7 boja jasno razdieljeni.
Obe zemljovidne karte sa knjižicom stoje K. 2.—, može se naručiti i sama knjižica (K 1.—) ili pako sam zemljovidne karte (K 1.—) franko, ako se novac unapre dostavi.

„Croatia“ OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU.
Jedini domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1884.

Centrala: Zagreb u vijećnoj palači, opoz. Narodna iz. Pravaćkova ulica.
Podružnica u Tratu, Via del Lavatore br. 1. II. kat. Telefon nr. 284.

Glavna zastupstva: Ljubljana, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sljedeće vrsti osiguranja:
I. Na ljudski život;
2. Osiguranja glavnica za slučaj doživljeja i smrti, 3. Osiguranja miraza, 4. Osiguranja životnih renta;

III. Protiv štete od požara:
1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica),
2. Osiguranja pokretalina (pokućtva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.),
3. Osiguranja poljskih plodina (šita, sijena i t. d.);

III. Bankovnih plaća protiv zastupanja.

Zadruga imovina u svim odjelima iznosi: K 3.375.060 88
Godišnji prihod preuzimajući s pristojbama K 1.571.135 97
Isploćene odliete K 6.400.998 63

Spisobni povjerenici i likvulatori na ujednačeno uz povoljne uvjete.
Povjor. na Pulu i kollekt. Ante Iskra, Via Campo Marate 5 i. kat.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI
registrana zadruga na ogranićeno jamćenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)
Podružnica u Pazinu.
Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesećnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.
Ustanovljena 1891.